



46001 м. Тернопіль-1,
бульвар Шевченка, 15
тел./факс: (0352) 52-52-64
E-mail: admin@library.te.ua
Internet: www.library.te.ua

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

*Вітенко Василь Іванович —
директор Тернопільської обласної універсальної
наукової бібліотеки, член президії Всеукраїнської
бібліотечної асоціації багатьох скликань, голова
регіонального відділення Української бібліотечної
асоціації.*

*Освіта — Харківський державний інститут
культури, 1982 р.*

*Нагороджений Почесними грамотами та подя-
ками Міністерства культури і мистецтв України,
Почесною відзнакою Української бібліотечної
асоціації “За відданість бібліотечній справі”, гра-
мотами Тернопільської обласної державної адміні-
страції та управління культури.*



КНИЖКОВА СКАРБНИЦЯ ТЕРНОПІЛЛЯ

Чи знаєте ви місце, де народжуються вчені, поети, бізнесмени, лікарі та вчителі, громадські та державні діячі? Так, ви не помилились, це бібліотека. Історія розвитку бібліотек Тернополя сягає сивої давнини, це приватні бібліотеки відомих у місті громадян, бібліотеки навчальних закладів, громадських товариств.

У самому центрі міста у невеликому двоповерховому будинку, збудованому на початку дев'ятнадцятого століття, розташована головна публічна книгозбірня краю – Тернопільська обласна універсальна наукова бібліотека, 15 листопада 2004 року їй виповнилось 65 років. В народі її, як правило, називають “затонкою”, адже за часів Союзу двадцять п'ять років бібліотека носила ім'я В.П. Затонського, та сьогодні це вже історія.

Чимало поколінь читачів завдячує бібліотеці. Діяльність ОУНБ – яскрава сторінка історії культури Тернопільської області, віддзеркалення політичних та суспільних процесів краю, літопис життя та розвитку місцевої громади. Бібліотека завжди йшла в ногу з часом, навіть тоді, коли він був надзвичайно важким. Перша державна обласна бібліотека на території нашого краю з 1984 року має статус універсальної наукової. Вона зробила вагомий внесок у розвиток бібліотечної справи області, всебічно сприяє розвиткові науки, освіти.

Щорічно бібліотека обслуговує понад 20 тисяч користувачів, переважна більшість яких – молодь від сімнадцяти до двадцяти п'яти років. Шістсоттисячний фонд розрахований переважно на задоволення потреб студентів, науковців та спеціалістів народного господарства.

У фондах бібліотеки представлений широкий спектр художньої, наукової, методичної, бібліографічної літератури. Це твори вітчизняних і зарубіжних класиків, сучасних письменників, автореферати та дисертації, документи не лише на традиційних паперових носіях, а і на CD та DVD дисках. З 1991 року бібліотека отримує безкоштовний примірник усіх творів друку, що видаються на території Тернопільської області.

З історичним минулим і сьогоденням краю ознайомлює читачів фонд краєзнавчої літератури та бібліографії, в складі якого книги, листівки, буклети, плакати, праці науковців вузів міста, обласні та районні газети, періодичні видання, починаючи з кінця сорокових років минулого століття.

З 1994 року у цьому ж відділі створено сектор діаспорних видань, де зосереджено літературу, яка надходить в дарунок бібліотеці з різних країн світу: США, Швеції, Англії, Німеччини, Швейцарії, Австралії, Польщі. У переважній більшості – це книги наших земляків, яких доля закинула далеко від рідної домівки.

До послуг читачів у доборі книг – система каталогів і картотек: абеткових, систематичних, краєзнавчих, грамзаписів та ін. З 1994 року ведеться електронний каталог нових надходжень та облік періодичних видань. Саме цей період став початком запровадження в практику роботи бібліотеки сучасних комп'ютерних технологій.

Сьогодні локальна мережа бібліотеки нараховує двадцять комп'ютерів. Передбачено впровадження підсистеми краєзнавства, обліку читачів, статистики відвідування та книговидачі, управлінських процесів, обслуговування читачів.

Бібліотека активно займається пошуком позабюджетних коштів, бере участь у різного роду конкурсах, проектах, реалізація яких суттєво підняла її технічний рівень. Активно застосовуються нові комп'ютерні технології для видавничої діяльності, копіювання, оцифрування документів, а також самостійного випуску методичних та бібліографічних матеріалів для бібліотек регіону.

Вже четвертий рік у бібліотеці працює Інтернет-Центр з безкоштовним доступом до мережі. Це стало можливим завдяки реалізації спільних з Посольством США в Україні проектів "Інтернет для читачів публічних бібліотек" (LEAP, LEAP плюс, LEAP DELTA). Користувачі Інтернет-Центру мають можливість користуватись інформаційно-правовою системою з щоденним оновленням "Ліга: Закон Класік".

Стало можливим заявити про себе світові шляхом створення власного сайту, що розміщений в мережі Інтернет за адресою: www.library.te.ua. На ньому міститься інформація про роботу бібліотеки, електронний каталог нових надходжень, розпочато роботу над створенням повнотекстової електронної бібліотеки краєзнавчих видавць та багато іншого.

У бібліотеці функціонує 13 відділів: науково-методичний, інформаційно-бібліографічний, інформації, краєзнавчої літератури та бібліографії, літератури з мистецтва, літератури іноземними мовами, зберігання основного фонду, читальний зал, міського абонементу, технічної літератури, обслуговування працівників сільського господарства, комплектування фонду, обробки літератури та організації каталогів, у яких працюють кваліфіковані спеціалісти, з вищою та середньою спеціальною освітою. Загальна кількість бібліотечних працівників становить шістдесят вісім чоловік, середній вік яких становить 39 років, а в цілому штат установи нараховує 92.5 одиниць.

Колектив бібліотеки – це велика сім'я однодумців із сталими традиціями. Для багатьох з них бібліотека стала рідною домівкою. Хочеться відмітити працівників, які більше тридцяти років працюють у бібліотеці: В.С.Скрипець, Т.І.Сухова, Т.Н.Бабчук, К.В.Залюбовська. Понад два десятиріччя сумлінно працюють О.С.Гончарук, Т.П.Ковалькова, Т.М.Колевінська, М.Й.Вайшле, Н.В.Боднарець, Л.Б.Оленич, С.Й.Осуховська, І.П.Свистун, Т.Ф.Монастирська, Р.П.Процак, А.О.Ленчишин, Н.Й.Маскова, Л.М.Герман, В.В.Романюк, О.І.Алексєєва, В.Я.Миськів, М.І.Іванків, М.В.Друневич, Л.І.Соболевська. Не можна не згадати і ветеранів бібліотеки, що знаходяться на заслуженому відпочинку – це Н.М.Черпітяк, В.О.Ширшик, Л.Ф.Пустовітко, С.Ф.Ковтуненко, Д.Т.Саварин, Я.Ф.Петричко, Н.К.Іванко, Н.І.Климчук, М.Д.Майка, Г.І.Малахова, Н.С.Морщакова, Л.М.Махобей. Ряди бібліотечних працівників постійно поповнює талановита молодь.

Формуванням фонду, його каталогізацією та зберіганням займаються відділи комплектування фонду, обробки літератури та організації каталогів, зберігання основного фонду. Координує довідково-бібліографічну та інформаційну діяльність бібліографічний відділ.

Цікавий проект спільно з Міжнародним фондом "Відродження" реалізує відділ інформації. Мета проекту – створення у мережі Інтернет за адресою www.irp.te.ua регіонального довідково-інформаційного порталу "Тернопільщина".

Бібліотека веде значну довідково-інформаційну та видавничу діяльність. З 1967 року виходить покажчик "Література про Тернопільську область". Видається "Календар знаменних і пам'ятних дат", підготовлено бібліографічні покажчики "Театральна Тернопільщина", "Зведений каталог діаспорних видань", "Тернопільщина в народознавчих пам'ятках", "Репресовані письменники Тернопільщини" та інші. До ювілеїв наших земляків-письменників та діячів культури і мистецтва видаються бібліографічні списки і попереджувальні довідки.

Обслуговування читачів є основною функцією відділів абонементу, читальних залів та інших структурних підрозділів бібліотеки. Їх робота спрямована на забезпечення потреб користувачів у доборі документів і надання допомоги у їх виборі.

Працівниками відділу літератури іноземними мовами реалізовано проект із створення інформаційного-ресурсного центру "Вікно в Америку". Тут зібрана найновіша література англійською мовою з питань економіки, мовознавства, менеджменту та маркетингу, широко представлена світова класика художньої літератури. Проект забезпечує безкоштовний доступ до мережі Інтернет.

Істотним доповненням до бібліотечних фондів стали періодичні видання, які передплачуються в значному обсязі. У березні 1992 року створено сектор періодичних видань при читальному залі бібліотеки. Загалом бібліотека пропонує більше ста газет та трьохсот часописів.

Джерелом поповнення бібліотеки є обмінно-резервні фонди Національної Парламентської бібліотеки, надходження із Центру інформації при Міністерстві культури і мистецтв України, букіністичні та книжкові магазини, подарунки із приватних колекцій.

Для задоволення запитів читачів на літературу, якої немає у фонді бібліотеки, функціонує сектор міжбібліотечного абонементу (МБА), через який можна замовити документи з інших бібліотек України.

Бібліотека уособлює в собі центральну ланку, навколо якої концентруються проблеми формування бібліотечної мережі, бібліотечно-бібліографічного та інформаційного обслуговування населення, бібліотечного краєзнавства, надання методичної допомоги бібліотекам області в удосконаленні роботи з читачами, підвищенню кваліфікації бібліотечних кадрів, проведення наукових і соціологічних досліджень.

Усі роки свого існування бібліотека відображала потреби суспільства. Попри всі негаразди їй вдалося зберегти свої традиції, авторитет, високий рівень роботи, що забезпечує бібліотеці гідне місце в науковій і культурній інфраструктурі регіону.

З роками бібліотеці стає все тісніше у приміщенні, яке вона займає. Саме тому на майдані Мистецтв вже багато років зводиться п'ятиповерхова споруда.

Вітенко В.І.,
директор Тернопільської ОУНБ